

۱۴۵۱

آبونه

سنهك آلتی آیلق
توركيا ایچین ۴۰ غروش ۲۵ غروش
ممالك اجنبیه ایچین ۱۰ فرانق ۶ فرانق

نسخه سی ۵۰ باره

دوردنجی سنه

ایجتیهاد

مدیر مرخص

الهامی صفا

اداره خانه

ایستانبول ، جفال اوغلنده دائره اجتهاد
Adresse: Idjtihad Constantinople

نومرو ۶۷ — ۳۰ مایس ۱۳۲۹

حریت فکریه یه خادم ، پنجشنبه کونلری چیقار ، اقتصادی ، اجتماعی ، ادبی مجموعه

تحصيل ابتدائی حقنہ

- معارف نظارتك يكي اجتہادی -

غزنیہ لر ، کچنلرده ، معارف نظارتك يكي بر « تدریسات ابتدائیه قانونی لایحه سی » حاضر لادیغنی یازمش ، و بومناستله معارف مدیریترینه کوندردیکی عمومنامهك صورتی درج ایتمش ایدی . بو عمومنامه دن آ کلا شیلیورکه ، معارف نظارتی ، مملکت مزده کی « معرفتسزلك » علتك سبیلری حقنہ یکی براجتهاده دوشیور : معرفتسزلكك - برنجی درجه ده - تحصیل زمانك قیصا اولمسندن و بو زمان ظرفنده اوکره نیلن شیرك چاپوق اونوتولماسندن ایلری کلدیکنه حکم ایدیور؛ و بوکا کوره برتدیر اتخاذایمکه قرار ویریور : تحصیل ابتدائی مدتی آلتی سنه یه چیقارمق ، و بو تحصیل اکیال ایدنلری بیله بش سنه مدته بر « یوقلاما امتحانی » نه تابع طومتی ایسته یور ...

فی الواقع ، بواجتهاد اساساً بوسبوتون يکی دکلدیر : ابتدائی واعدادی مکتبلرینك تحصیل مدتلرینه بر سنه ضم ایدیلسی ، معارف نظارتجه شیمدی یه قدر مکرراً دوشونوله رك موضوع بحث ایدیش پروژہ لردندر . فقط ، شیمدی نظارت ، اولجه دوشونولش اولاندن چوق ده ایلری یه کیدیور ؛ تحصیل مدتی بر حمله ده شیمدی کینك ایکی مثلنه چیقاردقن باشقا بوکا بش سنه لك بر « یوقلاما » علاوه ایتمك ایسته یور ؛ فضله اوله رق بواجتهادی پك شایان دقت برحاکمه اوزرینه بنا ایدیور : « مکاتب ابتدائیه ك معارف عمومیه مزك انكشافه خدمت ایدمه مش اولدیغك اك واضح دلیلی یکر می بش اوتوز سنه دن بری مکاتب ابتدائیه سی موجود اولان کویلرده أهالیدن هان هیچ بر فردك اوقویوب یازما بیلمه مسیدر . بو مکتبلرك مداومین حاضره سی اولان سکز اون یاشلرندک چوققلرك کوزلجه اوقویوب یازدقلری کورولدیکی و کندیلرندن اول چیقانلرك ده مکتبده ایکن عینی درجه ده صاحب معلومات اولدقلری

تورکیانك اك مهم بر شهری اولاجا قدر . فقط توركلرك ومسلمانلرك دكل .

صامسونده احوال صحیه

دنسانك اك ایی هوالی ، اك صحی برشهری اولماق استعدادنده اولان (صامسون) ك هواسی وخیم وصحت عمومیه مضمحل در . (چالتی برونی) وحوالیسی مدھش بطاقلق در . بورالردن صعود ایدن میازملر اھالینك قاتی تسمیم ایدر . اعدادی مکتبندہ درس خانہ لری زیارت ایدرکن چوققلرك یوزنده بو مصیبتك تاریخچه سی وسطور عاقبتی اوقودم . مدیر افندی تظلم ایتدی :

« اکثریا درس ائسانده طلبه بیردن بیرہ صارایر ، دوشر ، قوصار . حمای مرزغینك بورایه مخصوص بیر تجلیسی در . طلبه بی عالمه سی یاننه کونده ریزر . بیراچ کون صوکره فقط مضمحل بیرحاله کلیر . » دیدی .

صامسونك باشلیجه وفیاتی حمای مرزغیدن در . بعضاده فیهور ژون = حمای اصفر ظهور ایدر . بلدیہ طبیعی کامل افندینك اون بش سنه دنبری واقع اولان مشاهداتنه نظراً حال بو مرکزده در . (قاواق) ناحیه سنده و (بافره) ده فرنکی خسته لغی حکمفرمادر . بو (قسطنیونی) دن کلیور . دیزانته ری ، تیفو ، چیچك ، ورم اكسیك دکلدیر . لغملر یوقدر . قصبه و جوار متصلنده کی ۵۰،۰۰۰ اھالیدن سنوی ۲۵۰:۳۰۰ وفیات اولیور . یمنه سوق اولونوب بهر طابورندن آنجاچ ۴۰ کیشی دون ، باقیسی یمن قوملری ایچنه کومولن بدبختلر بو حسابہ داخل دکلدیر . ثوت سکز سنه اول یمنه سوق اولونان خربوت طابورندن یالکز ۲۰ کیشی اوده پریشان بیر حاله عودت ایدہ بیلمشدی . صامسونده دیفته ری کورولمه یورمش . فقط کورولمه یور دیمك واقع اولمایور دیمك دکلدیر . قوجه صامسونك بلدیہ طبیعی ك معاشی ۸۰۰ غروش در . سکز یوز غروش معاشی بر طیب دها زیادہ اعتنا و دها زیادہ تعقیب وظائف ایدہ مز .

مابعدی وار

عبداللہ ہر دت

تحقیق اولوندیغی حالده کویلرده معارفک تعمم ایدمه مه مسی جای تدقیق کورولمش و بونک اُسبانی یالکزر مکتب بناسنک اویریشلی اولماسنده و یا معلمک غیرتسز و اقتدارسز بولونماسنده آراق طوغری اولمادیغی آکلاشیلمشدر . مکتبک بناسی ای و معلمی مقدم و مقتدر اولان کویلرده ده معرفتک تأسس ایدمه مه مکده اولماسنه نظر آ سبب اصلینک مکاتب ابتدائیه ده مدت تحصیلیه نک آرنی و شاگردانک مکتبی ا کمال ایتدکدن صوکر ا بردها آینه کتاب آلماماسی اولدیغنه حکم ایدیلشدر .

بو محاکمه ده بویوک بر «منطق قوتی» موجود اولدیغی انکار ایدیله مز ؛ مع مافیه شوراسی ده اونوتولماق لازم کایرکه : منطق ، هروقت حقیقت دیمک دکلدر ؛ قیاسات منطقیه نک حقیقته ایصال نقطه نظرندن قیمتی کندیلرینی تشکیل ایدن قضیه لرک مثبتلکلری درجه سنه تابعدر : یا کلش قضیه لر اوزرینه یاپیله جق قیاسلر - نه قدر منطق اولورسه اولسونلر - فکری خطایه سور وکله مکدن باشقه برشیته خدمت ایدمه مزلر ... اونک ایچون بو محاکمه نک درجه اصابتی تأمل ایدرکن ، منطق ادا ناماق و محاکمه یه اساس اولان حقیقته نه درجه یه قدر موافق اولدیغی آراق لازم کلیر : بو محاکمه نک استناد ایتدیکی قضیه اساسیه « مکتب بناسی ای و معلمی مقدم و مقتدر اولان کویلرده ده معرفتک تأسس ایدمه مه مکده » اولدیغی در ؛ بو ایسه مثبت و محقق دکلدر : فی الواقع « شیمدیکی حالده ، ای بر معلمه مالک اولقله برابر اوقور یازار اهلیدن محروم بولونان کویلر » موجوددر ؛ فقط بوکا باقیه رق « معلمی مقدم و مقتدر اولان کویلرده ده معرفت تأسس ایدمه میور » دییه بیلمک ایچون ، او کویلرده چوقدن بری بویله ای معلملر بولوندیغی اثبات ایدمه بیلمک لازمدر ؛ حالبوکه ، هر شی - معلملرک منشأ لرندن معاشلرینه ، مکتبلرک پروغرا ملرندن کتابلرینه قدر هر شی - اوکی کویلرده « معلم آیلکی » نک پک یکی اولدیغنه دلالت ایتمکده در . فی الواقع « بو مکتبلرک مداومین حاضره سی اولان سکیز

اون یاشلرنده کی چوققلرک کوزلجه اوقویوب یازدقلری کورولدیکی و کندیلرندن اول چیقانلرک ده مکتبده ایکن عین درجه ده صاحب معلومات اولدقلری تحقیق قیلندیغی » سویله نیور . فقط بونی تحقیق ایتمک ایچون - کوی دلیقانلیرینک مکتبده ایکن نه درجه ده معلومات صاحبی اولدقلرینی آکلامق ایچون - ختسار و امام ایله اصحاب علاقه نک شهادت لرندن باشقه بر واسطه یوقدر ؛ اونلرک بو خصوصده کی شهادتلی ایسه شایان اعتماد دکلدر . اونلر روح اطفاله واقف اولمادقلری ایچون « اوقومق » ایله « اُزبرله مک » آراسنده کی فرقی تقدیرده بالطبع معذوردر ؛ کوی معلملری آراسنده ، بو فرقی تقدیر ایدمه بیلنلرک مقداری حالا پک آذرر . بوندن باشقا ، کویلریمزده اوقوما بیلنلرک مقدارینی تدقیق ایدرکن ، اونوتولمالیدرکه : زده اوقومانک بر بوندن فرقی ایکی نوعی واردر : « قرآن کریم و اجزای شریفه اوقومق » ایله « کتاب وغزته اوقومق » باشقا باشقا برر « معرفت » در ؛ کویلرده ایکنجی نوع اوقومایی بیلنلریوق دینیه بیله جک درجه ده آذرر ، فقط برنجی نوع اوقومایی بیلنلر انلردن قات قات ده چوقدر . مملکتیمزده ، ابتدائی مکتبلرینک - وبالحاصله کوی مکتبلرینک - یاقین و قتلره قدر همان بلااستثنا هیسنده معلملر یالکزر بونوع اوقومایی اوکره تمکله مشغول اولورلر ایدی . بو مکتبلرک پک بویوک برقسمنده بو حال آآن بیله دوام ایتمکده در ؛ بو مکتبلرک حقیقی و فعلی غایه سی « قرآن کریم اوکره تمک » دن عبارت کی در ؛ « ألیف به » نک مابعدی « عم » و « تبارک » در ؛ تدریس اتده « تورکجه قرائت » ک موقعی مفقود دینیه بیله جک درجه ده محدوددر .

اوقوما حقنده کی بو اعتیاد وتلقی ، تدریس خصوصنده کی بو طرز و اصول عمومی دینیه بیله جک درجه ده منشردر . بو ، کویلرده اوقوما بیلنلرک مفقودی سبیلرینی آرا رکن نظر دقتدن دور طوتولماسی اصلا جائز اولمایان ، بر قضیه مثبتده در . بو جهتلر نظر دقته آینه رق معارفیمزک یارالرینه نافذ بر نظر عطف ایدیلنجه ، آکلاشیلیرکه : « مکاتب

دورت سنه دن عبارت اولدینی حالدہ بعض مملکتلرده
دوقوزسنه یه بالغ اولمقددهر؛ برحق مملکتلرده مکتبک
بولوندینی محله کوره دکیشمکدهدر: کوی وقیرابتدائیلرنده
تحصیل مدتی باشقا، قصبه و شهر ابتدائیلرنده تحصیل
مدتی باشقا اولمقددهر؛ ایتالیا ده شمال ولایتلری مکتبلرینک
تحصیل مدتی ایله جنوب ولایتلرینک تحصیل مدتی آراسنده
بیله بویوک برفرق بولونمقددهر.

هرحالدہ بوتون مکاتب ابتدائیه مزک تحصیل مدتلرینی
آلتی سنه یه ابلاغه قالدیشمق قطعاً موافق دکلدر: کوی
مکتبلری ایله قصبه مکتبلرینک باشقا باشقا احکامه تابع
طوتولماسی ضروری بولوندیغنه قانع اولمالی؛ قصبه لرده کی
ابتدائیلر ایله رشیدلری برلشدرملی، فقط کوی چوجو-
قلرینی آلتی سنه تحصیله مجبور طوتمق کی - بوزمانلرده
غیرقابل اجرا تصورلردن صرف نظر ایتلی در.

«یوقلاما امتحانی» نه کلنجه، بوهم صوک درجه ده
ناقص برتدیردر، همده - معارفیمزک حال حاضرنده -
قطعاً غیرقابل اجرادر.

بو امتحاندن مقصد: کوی چوجو قلرینی مکتبدن
چیققدن صوکراده کتاب اوقومغه مجبور ایتمکدر.
بوشبه سز پک ای بر مقصددر. کویلیلرک مکتبدن
چیققدن صوکراده کتاب اوقومالری حرارتله تمی
ایدیله جک شیلردندر؛ فقط بومقصدی تأمین ایچون اک
اول یایلماسی لازم کلن شی اونلری امتحانه دعوت
ایتمک دکل، اونلرک آینه اوقویوب استفاده ایده بیله جکاری
کتابلر ویرمکدر..

ممالک متمدنه نک هان هپسند «تحصیلدن صوکر
اوقوما واکرند» مسأله سنه بویوک بر اهمیت ویریلور.
فقط بونک ایچون قوری قوری یه برامتحان یایلمایور:
«بازار، کیجه، وقیش درسلی» آچیلور؛ «تمام وادامه
صنفرلی»، «مکتب وکوی کتبخانه لری» تأسیس ایدیلور...
معارف نظارتی، معارف عمومیه مزک انکشاف
و انتشاریه خدمت ایچون «یوقلاما امتحانی» کی تأثیر
وفائده سی مشکوک، واسطه تأییدیه سی مفقود تصورلری

ابتدائیه نک معارف عمومیه مزک انکشافیه خدمت
ایده مه منی «نک» «سبب اصلینی» فی، «أصول تدریسک
فقالی، تدریساتک یولسزلنی و غایه سزلکی» خارجنده
آرامق، بویوک برخطایه دوشمکدر.. شیمدیکی اصول
تدریسده اساسلی بر انقلاب یامدادقجه، پروغراملره
حقیقی برغایه ادخال ایتمه دیکه... تحصیل مدتی اوزاتمقدن
بویوک برفائده بکله ییلر، معارفیمزک «أصل مزمن ومهلك
اولان یارالرینی» کورده مشلر دیمکدر...

فی الواقع، تدریساتک اصولنده وروحندن اساسلی
اصلاحات یامغه هرشیدن زیاده اهمیت ویرمکله برابر،
غنی زمانده تحصیل مدتی ده اوزاتیلیرسه، معارفک
انکشاف وانتشارینه - بالطبع - ده زیاده خدمت
ایدیلش اولور؛ فقط بوخصوصده هرشیدن اول احوال
عمومیه نک مساعدده سی نظر دقته آلمق لازم کلر: اوچ
سنه ک برتحصیل ابتدائی بیله تعمیم ایده مزکن، بونک
مدتی آلتی سنه یه چیقارمغه قالدیشمق ناصل موافق
اوله بیلر؛ ده اوچ سنه ک ابتدائیلر ایچون بیله لازم
کلن یارا، معلم و بنا بولومازکن.. کویلیلرک چوجو قلرینی
اون یاشلرینه قدر بیله مکتبلره کوندرملری تأمین
ایدیه مزکن... کوی مکتبلرینه وارنجیه قدر بوتون
ابتدائیلری آلتی سنه ک یایمق ایسته مک، کویلیلرک بیله
چوجو قلرینی اون اوچ یاشلرینه قدر مکتبلره کوندرمکه
مجبور طوتولمالری تصورینه دوشمک.. حکمت اداره یه
ناصل او یه بیلر؟...

معارف نظارتی عمومنامه سنده تحصیل ابتدائی
مدتی آلتی سنه یه ابلاغ ایتک ایسته مسنک سبیلرینی
صایارکن «مکاتب ابتدائیه تدریساتک آلتی سنه دوام
ایتمی ممالک متمدنه جه قبول ایدیلش اصولدن» اولدیغی
سویلیور؛ و بورادده یا کلیش بر قضیه اوزرینه بنای
محاکمه ایدیلور:

تحصیل ابتدائی نک مدتی خصوصنده ممالک متمدنه نک
هپسنه شامل بر اصول یوقدر؛ بومدت بعض مملکتلرده

ساحه فله چيقارمغله اوغراشه جغه ، خلق كتابلرى يازديرمغه ومكتب كتبخانه لرى وجوده كتيرمكه چاليشسه ، چوق دها مثبت برايش كورمش اولور .

— ارنكوى : ۲۰ ميس ۳۲۹ —

المع

وضع قوانینده نظر دقته آله حق اساسات

و
محتاج اولديغمر قوانین

چكن هفته انتشار ایدن اجتهاده كوندرديكم مقاله ده مجله مزك اصلاح وتعدیلی ایچون نه کبی اساساته مراجعت ایدلمسی لازم کله جگنی ایضاح ایتشدم . بومقاله ایله ده اونقطه نظری بر آز دها توسیع ایلیه جكم : قانونلر حین تنظیملرنده یوکسك بر نقطه نظر ، هر درلو خوف وترددن عاری بر فکر ایله ملاحظه ایدیلرک بو طرزده اجتهاده تابع طوتیلملیدر . بالخاصه بیلنملیدرک قوانین ؛ احتیاجات دینی یی دکل ، احتیاجات عمومی یی تطمین وتأمین ایچون قلمه آلمق لازمدر . امور وجدانی یه عائد اولان احتیاجی تطمین ایده جك احکام دینی واونلری بسط وایضاح ایلیه جك کتب شرعیه در . بناء علیه بر قانونك حین تنظیم وتعدیلنده ، احکام دینی یی دکل مملکتك محتاج اولدیغی خصوصاتی نظر دقته آلمق ایجاب ایدر .

حال بوکه ، مملکت مزده حتی نشر اولنان اوامرده بيله بوتشریحاتك تضمن ایلدیکی معنای معکوس نظر دقته طوتیله مقده در . بر چوق وظائف اخلاقیه واردرکه اونلری علی الاطلاق ادیانده آمردر . ینه انسانلرک حقوق طبیعیه لرندن بر چوغی واردرکه اونلری شرایع ده تأکید ایتشدر . فقط بوتأکیدات ووامر هیچ شبهه سز ، اوحقوقی ایجاد واختراع معناسنده تلقی ایدلمك لازم کلیر . بوکالكجلی بر مثال کوسترمك ایچون مشروطیت میز ارأه کافیدر . واقعا ، مشروطیتك لزومی دین اسلامك صریح احکامندن برینی تشکیل ایتدیکی کبی بوکالدالت ایدن آیات قرآنیله واردر .

فقط شوراسی شایان دقتدرکه بز مشروطیت میز ، صرف احتیاج مز ایچون اعلان ایلدك ووامر قدسی یه ده بالتلیجه یعنی مشروطیتی اعلان ایدرک متابعت ایتش اولدق . بناء علیه آرتق مشروطیتك لزوم اعلان ودوامنده دائماً احتیاجات ملیه ونظریات حقوقیه ایلری سورلملیدر . سرد اولنان بویکی فکر يك نظرده بز عینی غایه یه ایصال ایلسه ده ویره بيله جکی نتایج اعتباریه فرقلر حصوله کلیر . مثلاً فرض ایده لم که مشروطیت اداره یی احتیاجات عصریه مز ایچون حتی یشامق حقمز ایچون اعاده ایتدکده مجرد دینك امر ایلدیکی ایچون تأسیس ایلدك . ایشته کوربیلور ، هر ایکی صورت تأسیس بز مشروطیتك اعلانی کبی عینی مقصده کتیرمش اولدی . فقط برده بوندن تولد ایده بيله جك محذوری ملاحظه ایتك لازمدرکه آراده کی فرق تظاهر ایتش اولسون . مثلاً يك چوق زمان صکره ملت — طبعی اصول مشروعه سی داخلنده — لسبب طرز اداره حکومتی تبدیل ایتك ایستسه بونك ایچون توسل اولنه جق تدبیرلر اونی مساعیسنده عقامته دوچار ایده بیلیر . چونکه احکام دینی مشروطیتی آمردر بناء علیه اونك خلافتده بر طرز اداره قبولی غیر جائزدر دینه جکدر . اگر طرز اداره نك تبدیل ایدلمسی اووقتك احتیاجنه تماماً موافق ایسه یارزو ایدیلان خصوص اجرا اولنه میهرق ملت ودولت متضرر اوله جق ویاخود احتیاج مبرم قارشیسندن تطمین احتیاج ایدیلرک احکام دینی یه مخالفت اولنه جق وهمده اهلینك يك مقدس اولان حسیات دینی یه رنجیده وتهیسیج ایدیه جکدر . بوتون بوتوضیحاته نظراً دینیه بیلیرکه بر قانونك وضع وتعدیلنده هر درلو علائقندن مجرد اوله رق صرف احتیاج مملکت وملت دوشونیلملی وبالخاصه دین دها علوی ودها قدسی بر موقع احترامده طوتیلملیدر . عینی زمانده دینك جهت اخروی یی تأمین وقوانینك امور دنیوی یی تنظیم ایلدیکی ده درپیش اولنلیدر . بو طرز تعقیب ایتك ایستیان رجال هرشیدن اول